

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

BIBLIOTHEEK
LEESMUSEUM
AMSTERDAM

APR.

1922

UC-NRLF

\$B 268 754

HV
5510
A6
H6

YB 07599

het yem...

71

HOE VEEL IN ÉÉN JAAR

TE AMSTERDAM

A A N

X

STERKEN DRANK

WORDT BESTEED.

Opwekking en waarschuwing worden hier niet
gegeven, men leze, oordeele en handele
zoo als de mensch jegens den mensch, de
burger jegens den staat verplicht is te doen.

1857.

GEDRUKT TE AMSTERDAM, BIJ

S. MENDES COUTINHO J B Z.

Digitized by Google

THE LIBRARY
OF
THE UNIVERSITY
OF CALIFORNIA

PRESENTED BY
PROF. CHARLES A. KOFOID AND
MRS. PRUDENCE W. KOFOID

H V 5510
A 6H6

Hoeveel in één jaar te Amsterdam aan sterken drank wordt besteed.

Op de begrooting van inkomsten en uitgaven der stad Amsterdam van 1857 is geraamd als ontvangst:

Art. 13. Belasting op het Binnenlandsch ge-
distilleerd a. 100 opcenten *f* 224,320
b. eigen belasting
en bij invoer 45,680

---

 f 270,000.

en Art. 14. Belasting op het Buitenlandsch ge-
distilleerd a. 60 opcenten *f* 4,470
b. eigen belasting
en bij invoer 5,530

---

 f 10,000.

---

 f 280,000.

De opbrengst in 1855 was geweest:

Binnenlandsch gedistilleerd. . . . . *f* 263,438
Buitenlandsch. . . . . » 9,370

---

 f 272,808.

Met reden is de raming eenigzins hooger gesteld, omdat de opbrengst van de eerste helft 1856 die van de eerste helft 1855 had overtroffen, alsmede omdat in 1855 ongunstig op de opbrengst had gewerkt, de invoering eener verbeterde verordening op de heffing van dezen accijns.

Dit vooruit bekend zijnde, hadden de handelaars in het laatst van 1854, zooveel mogelijk onder vigueur der oude verordening ingeslagen.

De geraamde som kan dus gerust tot maatstaf worden genomen.

Voor restitutie wegens uitvoer is geraamd *nihil*, (omdat de uitvoer alleen uit rijks-entrepôt plaats heeft waarmede de stad niets heeft te maken), voor restitutie aan fabrieken en godshuizen f 30. — welk onbeduidend bedrag veilig mag worden verwaarloosd.—

Daarentegen kunnen wij veronderstellen, dat er niets gesloken is, hoewel dit waarschijnlijk wel zal hebben plaats gehad.

Zoowel de eigene belasting als de opcenten (voor de gemeente) van elke soort van gedistilleerd bedragen f 12 per vat of 12 cents per kan van 100 % sterkte of 10% proef.

Derhalve levert de geraamde accijns eene hoeveelheid van :

22,500 Vaten binnenl.	} gedistilleerd à 10 % proef.
833 " buitenl.	

Verre weg het meeste binnenlandsch gedistilleerd is evenwel minder sterk ; ter sterkte van 9°/₁₀ of 8.8^o/₁₀ is het zeer verhandelbaar ; gerekend (om niet te flatteren) op eene gemiddelde sterkte van 9⁴/₁₀ %.

Dan is de accijns per vat slechts f 11,52 en men heeft voor de consumtie van Amsterdam 23,437,50 vaten binnenlandsch gedistilleerd.

Voor het buitenlandsche geene raming van sterkte mogelijk zijnde, moet men gemakshalve aannemen dat dit alles van 10 % proef is.

Men heeft dus 23,437,50
833.

24,270,50 Vaten.

Als men aanneemt, dat dit door vervalsching en vermenging tot 25,000 vaten wordt opgevoerd :

24,100 van het Binnenlandsche en

900   «   «   Buitenlandsche gedistilleerd,

25,000 Vaten.

zal men wel verre beneden de waarheid blijven.

De bevolking van Amsterdam bedroeg volgens de laatste opgave 251,879 zielen.

Derhalve bedraagt de consumtie iets minder dan 10 kan in het jaar per ziel.

Rekent men, dat de zieken, kinderen, vrouwen en mannen die geen' sterken drank drinken, $\frac{7}{12}$ van de bevolking uitmaken, dan bedraagt het overige $\frac{5}{12}$ een getal van 104,949 vermoedelijke drinkers, en deze gebruiken dan per hoofd gemiddeld 22,8 kan in het jaar.

Misschien zal men die consumtie niet geheel op rekening der inwoners van de hoofdstad willen brengen, en wijzen op de inspectiën der lotelingen voor de Nationale Militie, behoorende tot de talrijke buiten-gemeenten, op de boeren en kramers, die op marktdagen de hoofdstad bezoeken ; op de kooplieden, die van elders komen om de korenbeurs ; op het scheepsvolk, en op de vreemdelingen in dagen als Pinkster-drie of Haring-pakkers-kermis, kermis enz.

Daarentegen staan echter over de inwoners, die met hunne bedienden gedurende maanden buiten zijn, de Amsterdammers, die zelve reizen of de zee bevaren, en men vergeet niet de menigte, die gedurende de zomermaanden des zondags de stad verlaat en de herbergen buiten bezoekt.

Komen wij tot de berekening der kosten, dan is bij de tegenwoordige prijzen f24 per vat jenever of moutwijn inderdaad eerder te laag dan te hoog. Tot dien prijs kosten 24,100 vaten binnenlandsch gedistilleerd uit de eerste hand f578,400.

Voor buitenlandsch gedistilleerd is de waarde moeilijk te ramen.

De prijs van rum heeft in 1856 (ook naar de kwaliteiten) gevarieerd van *f*12 — tot *f*21 — per anker (39 kan); daar nu de fransche brandewijn, arak, cognac en liqueuren duurder zijn, nemen wij voor het geheele buitenlandsch gedistilleerd *f*20 — per anker, dat is *f*51,40 per vat, dan is de eerste-hands waarde der 900 vaten *f*46,260.— Hierbij komt de rijks- en stads-belasting.

Van het binnenlandsch gedistilleerd (à 9 $\frac{1}{10}$ % proef)	
geheven rijks-accijns à <i>f</i> 11,52 maakt over de straks	
aangenomen 23,437,50 vaten	<i>f</i> 270,000.
waarbij 60 rijks-opcenten	« 162,000.
Collectief zegel 10% van accijns en opc.	« 43,200.
Vervoer-biljetten	« 1,350.
60 opcenten op vervoerbiljetten	« 810.
hierbij de stedelijke belasting	« 270,000.
en de geraamde koopprijs	« 578,400.
	<hr/>
	<i>f</i> 1,325,760.
	<hr/>

Van het buitenlandsch gedistilleerd (à 10% proef) wordt geheven aan rijks-accijns *f*20.—

Is over de straks aangenomen 833 vaten	<i>f</i> 16,660.
60 opcenten	« 9,996.
10 % collectief zegel	« 2,665.
vervoerbiljetten.	« 83.
60 opcenten op vervoerbiljetten	« 49.
stedelijke belasting	« 10,000.
en de geraamde koopprijs	« 46,260.
	<hr/>
	<i>f</i> 85,713.
	<hr/>

De kosten van het binnenlandsch gedistilleerd aldus geraamd op	<i>f</i> 1,325,760.
en van het buitenl. op	« 85,713.
	<hr/>

Te zamen *f*1,411,473.

worden betaald door den grossier of slijter, ongerekend

vrachten, bestel-, draag- en sleeploonen ; stel met inbegrip van deze $f1,425,000$.

Daarenboven moet de consument (die niet zelf in 't groot inslaat, hetgeen zeer weinigen doen) de winst betalen van den slijter, tapper en koffijhuishouder.—

Deze winst is zeer ongelijk. Het binnenlandsch gedistilleerd komt volgens bovenstaande rekening op $f0,55$ de kan.

Uit een Ned. kan jenever (versneden zonder vervalsching) tapt een kastelein 18 zoogenaamde heele borrels à vijf centen, is $f0,90$, à drie centen de halve borrel ; is $f1,08$. Doch daar in den regel op achttien kan Schiedamsche jenever *minstens* zonder vervalsching $2\frac{1}{2}$ kan water worden gevoegd, maakt de kastelein uit ieder kan 20 borrels à $f0,05$, is $f1$.

De prijs verschilt ook naar de plaats, waar de drank gebruikt wordt. Door het gebruik van kleiner glazen en het aanlengen (vermengen of vervalschen) wordt de winst veel vermeerderd. Stel de gezamenlijke winst op 40% of 570,000 — dan is het totaal wat aan sterken drank besteed wordt $f1,995,000$ — of voor de 104,949 veronderstelde drinkers $f19$ per hoofd.—

De totale som is ruim $1\frac{1}{2}$ maal zooveel als het totaal der plaatselijke directe belastingen en opcenten op 's rijks directe belastingen, die voor 1857 zijn geraamd voor de hoofdstad.—

Toepassing, opwekking, waarschuwing worden hier niet achtergevoegd, ieder leze en overwege !

AMSTERDAM,

1857.

YB 07599

M316793

